

Reactie Scenariostudie Stedelijk Knooppunt Lunetten Koningsweg

20 juni 2025

Allereerst: wij zijn als Vrienden van Amelisweerd buitengewoon verbaasd dat onze vereniging niet wordt genoemd onder de “direct belanghebbenden”. Al sinds de jaren ‘70 toont de vereniging zich zeer betrokken bij plannen die Maarschalkerweerd en zeker ook Mereveld betreffen. Daarnaast heeft het merendeel van de voorgestelde scenario’s grote gevolgen voor de landgoederen en in het bijzonder het Markiezenbos van Nieuw Amelisweerd. Onze vereniging heeft als doelstelling de waarde van de landgoederen en het Kromme Rijnlandschap te beschermen en we zien de voorliggende scenariostudie als een bedreiging van deze doelstelling.

Wij zijn blij dat de gemeente Utrecht zich in de strijd tegen de verbredingsplannen van de A27 inzet voor het behoud van Amelisweerd. Wij vinden het des te onbegrijpelijker dat de gemeente met deze scenariostudie de kwaliteit van de landgoederen in groot gevaar brengt.

MEREVELD

Drie van de vier voorgestelde scenario’s hebben zeer ingrijpende gevolgen voor het gebied Mereveld, waar in de jaren ‘90 een golfbaan van circa 65 hectare is gerealiseerd. Vanwege de grote impact op dit eeuwenoude cultuurlandschap heeft de gemeente Utrecht hiervoor eerst een milieueffectstudie (1990) en vervolgens - nadat onze vereniging en de Natuur-en Milieufederatie op de verplichting hiertoe had gewezen - ook een milieueffectrapportage (m.e.r.) laten verrichten, uiteindelijk vastgesteld in 1996. Daarbij kwam de waarde van het eeuwenoude cultuurlandschap duidelijk in beeld. Imposante houtwallen, hagen en struwelen komen al precies op hun plek voor op topografische kaarten van 1850 en zijn dus mogelijk nog ouder. Het gaat hier naast inheemse wilgen-, mei- en sleedoornhagen ook om een rijke variatie aan wilde rozenvariëteiten als heggenroos, hondsroos en egelantier. In het kader van de genoemde m.e.r. procedure heeft onze vereniging zich hard gemaakt om deze elementen te behouden en dit is uiteindelijk ook zoveel mogelijk gehonoreerd. In de m.e.r. is ook handhaving van de kronkelwaardgeul - een oude bedding van de Rijn- als vereiste opgenomen. Momenteel is er een dassenburcht binnen de locatie van de golfbaan, en struinen vossen rond en je kunt er orchideeën aantreffen.

ECOLOGIE EN LANDSCHAP

Het verbaast ons zeer dat kennelijk op geen enkele manier enige serieuze vorm van ecologisch onderzoek aan de studie is voorafgegaan. En dat terwijl een deel van de golfbaan tot NNN-

gebied behoort (zie kaartje op p.20) en de realisering bij het RSU 2040 behorende groenopgave van 400 hectare ver achterloopt bij alle “rode” bouwplannen die inmiddels op de rol staan.

Daarnaast zien wij dat het thema “landschap” op geen enkele manier serieus is behandeld. Wij waren kortgeleden als vereniging blij met de publicatie van het Ontwikkelingsperspectief Kromme Rijn Linielandschap. Het lijkt ons dat een aantal hier voorgestelde scenario’s regelrecht in strijd zijn met het Linieperspectief dat juist de groene en recreatieve opgave van het stadsgewest ruimte en vorm wil geven, uitgaande van de landschappelijke kwaliteiten.

Wat in de scenariostudie al wel naar voren komt is de spanning met de status van het gebied als deel van het UNESCO Werelderfgoed. Dat alleen al zou de scenario’s 3 en 4 naar de prullenbak moeten doen verdwijnen.

RECREATIEDRUK OP AMELISWEERD

Een van uitgangspunten van het Linieperspectief is het verlichten van de grote recreatieve druk op de landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen o.m. door geleiding naar nabije locaties als Fort Vechten. Er is weinig voorstellingsvermogen voor nodig om te beseffen dat grootschalige woning- en kantoorbouw in het gebied, zeker wanneer die zich uitstrekt over het Mereveldse gebied, juist tot een enorme toename van de recreatiedruk op de landgoederen zal leiden. Het wordt bijna letterlijk de voortuin van de vele nieuwe bewoners. En dat in Nieuw Amelisweerd, het deel van de landgoederen dat in de Toekomstvisie Landgoederen (2011) nu juist het accent “natuur” heeft gekregen. De hier voorgestelde vorm van overkapping van de A27 lijkt ook strijdig met het gezamenlijke uitgangspunt van de Vrienden en betrokken gemeentelijke ambtenaren om zuidelijk van de Koningsweg een echte groene verbinding te maken die het Lunettenpark verbindt met Amelisweerd.

DE OPGAVE

Het is tekenend dat de studie begint met een mobiliteitsopgave die vervolgens de bouwopgave maximaliseert, waarbij landschap, ecologie en recreatieve kwaliteit op geen enkele manier gelijkwaardig meetellen. Onwillekeurig wordt de indruk gewekt dat het maximaliseren van de knooppuntfunctie leidend is (“mogelijk in de top 10 drukste IC-stations van Nederland”!). Gaan we zoveel bouwen om toch vooral een IC-status te krijgen? Is dat geen omgekeerde wereld?

Een dubbelstation Koningsweg is op zich geen slecht idee. Benut deze vooral in relatie tot het USP. En bouwen tot 110 meter hoogte (als gesuggereerd in het RSP 2040) is natuurlijk complete waanzin in UNESCO Werelderfgoedgebied en zo dicht bij Amelisweerd.

Begin voortaan eerst met een (v)erkenning van aanwezige kwaliteiten en hoe deze te benutten en versterken. Het Ontwikkelingsperspectief Kromme Rijn Linielandschap is dan een zinvol uitgangspunt.

Jos Kloppenborg

Vrienden van Amelisweerd